

ESKE

Ermittlung schulsprachlicher Kompetenzen in der Erstsprache

AMHARISCH

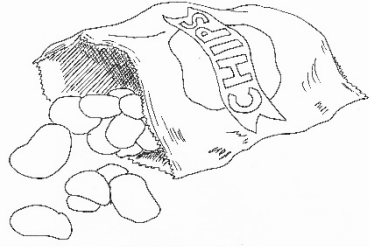
Aufgabenset 7 bis 9 Jahre Schulerfahrung

ስራዎች

1. ጽሁፉን በማምበብ የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልስ ስጥ፤

የድንች ችግር

የድንች ችግር ቀጭን ሆኖ በዘይት የተጠበሰ የድንች ቁራጭ ናቸው። በ 19 ክፍለዘመን አንድ በዙ ከተነገረላቸው ፈጠራዎች ነው። ማን አንደፈጠረውና ማን ወደ ገበያ አንዳመጣው ብዙ ሪፖርት ተደርገዋል። የዚህ ታሪክ አውነት ለማወቅ የማይቻል ነበር ማለት ይቻላል። አብዛኛውን ታሪክ በኮቭ ጆሮጅ ክሩም ነበር የተዘረጋ። በ 24 ነሐሴ 1853 ለአንድ ደስተኛ ያልሆነ ደምበኛ ለማስደሰት ድንች በቀጭን በመቁረጥ ጨው ጨምሮ በዘይት የጠበሰው። ውጤቱ ደግሞ ከደስተኛ ያልሆነ ወደ በጣም ደስተኛ የሆነ ደምበኛ አሸጋገረው። የሄ ታሪክ አውነት ሊሆን ይችላል ግን ደግሞ ሌላ ኮቭ የተባለ በዛ ክፍለዘመን ተመሳሳይ ሃሳብ አንደነበረው አናውቃለን። ተመሳሳይ ውጤቶች በአብዛኛው የአሜሪካ የምግብ ማዘጋጃ መጽሃፎች ሰፍረው የገኛሉ። ተመሳሳይ ፍርዶሞች በታላቅ ብርጣንያ አድገዋል። በመጀመሪያ 1980 ዎች ነበር መጀመርያ ወደ ገበያ የቀረበ። ሆኖ ግን በብዛት ማፍራትና ወደገበያ ማቅረብ ከፍራቶይዝ ፍልስፍና በውሃላ ቆይቶ በመጨረሻ 1920 ዎች ነበር የመጣ። በተከተሉት አመቶች ደግሞ በትልቅ ክረይኖች ወደ አሜሪካ መጓዝ አንድችል ማሽግያው ተቀየረ፤ ወደ አውሮፓ ብ 1950 ዎች ነበር ወደ ገበያ የመጣ።

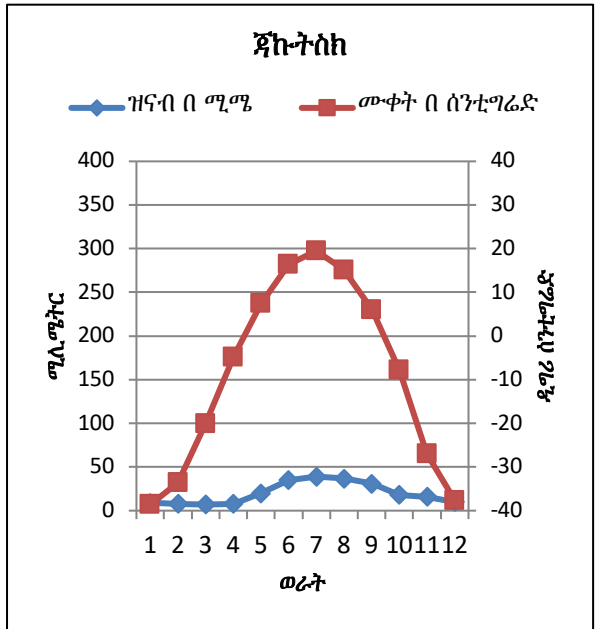
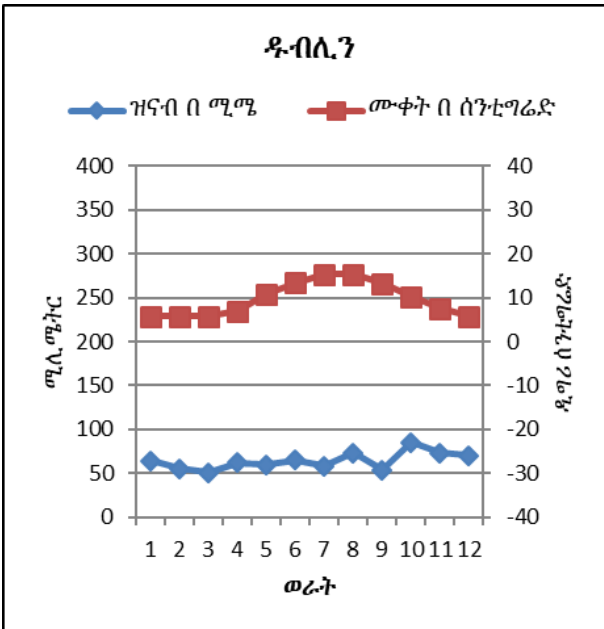
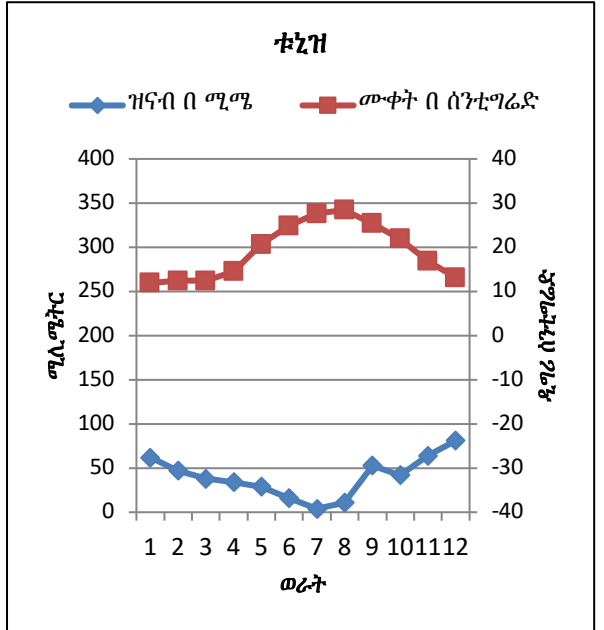
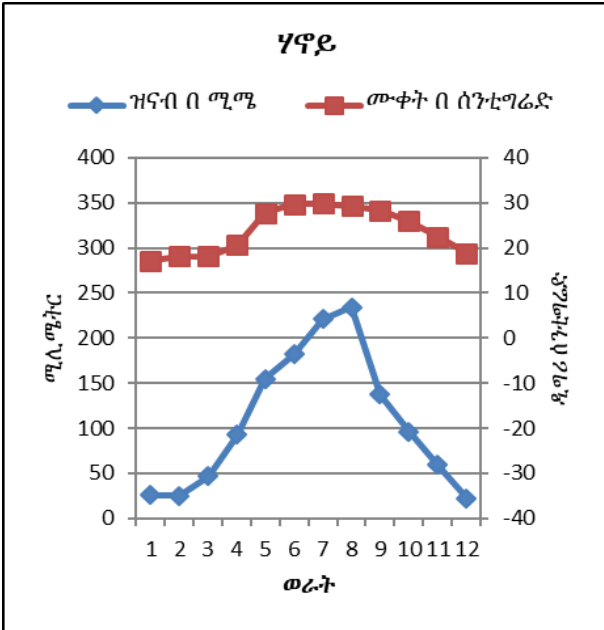

- ለምንድነው ጽሁፉ ይህን ጽሁፍ የጻፈው፤
- ለአምባቢ የድንች ችግር ታሪክ መረጃ ለመስጠት፤
 - ለአምባቢ በአንድ የሚያስቅ ጨዋታ ለመዝናናት፤
 - ለአምባቢ አንዴት አድርገን የድንች ችግር ማዘጋጀት አንደትችል ለማሳየት፤
- የድንች ችግር ማን አንደፈለፈው አናውቃለን ወይ፤
- አዎ፤ ጆርጅ ክሩም ነበር
 - የለም፤ የተለያዩ ሰዎች ሊሆኑ ይችላሉ።
 - የለም፤ ግን የት አንደተፈለፈው አናውቃለን፤
- የድንች ችግር የት አንደተፈለፈው አናውቃለን፤
- አውነት
- ውሸት
- የድንች ችግር መጀመሪያ በአውሮፓ ነበር ወደ ገበያ የቀረበ፤
- አውነት
- ውሸት
- የሰው ልጅ በሃያ ክፍለዘመን በብዛት የድንች ችግር አንዲበሉ ያደረጋቸው የተለያዩ መክንያቶች አሉ፤
- አውነት
- ውሸት

2. እዚህ ታች አንድ አጭር ጽሁፍና የአራት ከተማዎች አራት የክሊማ ዲክሎሬሽን ታገኛለህ፡ ጽሁፉ በማምበብና ዲክሎሬሽን በማየት፣ ጽሁፉ ስለምን መሆኑን የቃል መግለጫ ስጥ።

መቀትና ዝናብ

በአንዳንድ የአለማችን ቦታዎች በክረምት በዙ ዝናብ ይዘምባል፤ በሌላ ቦታ ደግሞ በፍጹ አይዘምብም፤ በአንዳንድ ቦታዎች መቀቱ መሉ አመት አንድ አይነት መጠን አለው፤ በሌላ ሰፈር አንድ ስዊስ ደግሞ በክረምትና በበጋ በዙ ልዩነት አለው፤ ይህን ዲክሎሬሽን የሚያሳዩን አራት ከተማዎች በተለያዩ ክፍለ አለም ይገኛሉ፤ የተለያዩ የአየር ሁኔታ ደግሞ አላቸው፤ ኅዳይ በቬትናም ትገኛለች፤ ቱኒዝ የቱኒዝያ ዋና ከተማ ነች፤ በመካከለኛ ባሕር ትገኛለች፤ዱብሊን በአየርላንድ ጃኩትስክ ደግሞ በሩሲያ ምሃከል ይገኛሉ።

ይህ ዲክሎሬሽን በዝናብና መቀት የቆመ ዲክሎሬሽን ነው፤ ዝናብ በስተግራ ሆኖ በሚለ ሜትር ይከበባል፤ መቀት ደግሞ በስተቀኝ ሆኖ በሰንቲግሬድ፤ ይህ ዲክሎሬሽን ዝናብና መቀት በገምጋም ከጥር አስከ ታኅሳስ ያሳያል።

3. ጥያቄዎች ለ " ሙቀትና ዝናብ" [ስራ 2]

ሀ) በስራ 2 ያለ ጽሁፍና ዲያግራም መሰረት በማድረግ ለትክክለኛዎቹ ከተማ ምልክት አድርግ:

	Hanoi ኅኖይ	Tunis ቱኒዝ	Dublin ዱብሊን	Jakuts ጃኩትስክ
የአሙቱ የሙቀቱ ገምጋም በ 5ና 15 ሰ:ግ መሃከል ይቀያየራል፤				
ከተማዎ በከረምት ጥቂት ዝናብ አላት፤ ከግንቦት አስከሬን ጥቅምት ደግሞ 20 ሰ.ግ ወይም ደግሞ ከሱ በላይ፤				
ዝናቡ ከጥቅምት አስከሬን ሚያዝያ አንድ በረዶ ሊወርድ ይችላል፤				

ለ) በስራ 2 ያለ ዲያግራም የከተማ ጃኩትስክ በማየት ትክክለኛውን መልክት ምልክት አድርግ :

የአየሩ ሁኔታ በጃኩትስክ በህዳር ወር የሚያሳየው

ከባቢ 0 ሰንቲግሬድ ሙቀት ከባቢ 20ሚሜ ዝናብ	☐
ከባቢ - 10 ሰንቲግሬድ ሙቀት አስከሬን 50 ሚሜ ዝናብ	☐
ትንሽ ከ10 ሰንቲግሬድ ሙቀት ያነሰ አስከሬን 60 ሚሜ ዝናብ	☐
ትንሽ ከ - 30 ሰንቲግሬድ የበለጠ ሙቀት አስከሬን 15 ሚሜ ዝናብ	☐

ሐ) በስራ 2 ያለ ዲያግራም በማየት፣ በየተኞች ከተማዎች የዝናብና ሙቀት መጠን በበዛት ይቀያየራል፤ ትክክለኛውን ከተሞች አክብብላቸው፤

የዝናብ መጠን አብዛኛው ይቀያየራል በ:

ኅኖይ	ቱንዝ
ዱብሊን	ያኩትስክ

የሙቀት መጠን አብዛኛው ይቀያየራል በ:

ኅኖይ	ቱንዝ
ዱብሊን	ያኩትስክ

4. ይህ ሁለት ደብዳቤዎች በማምበብ አጠር አግርገህ ስለምን መሆኑን በቃልህ ግለጽ፡

ደብዳቤ ቁጥር 1

ለልጆች ከወተት ውኃ ስጣቸው

ትምርት ቤት ያለ የላም ወተት የተፈጥሮ አይደለም፤ የሰውልጅ ብቻ ነው የሌሎች አንሣዎች ወተት የሚጠጣ፤ አንድ ሰፊ ሳይንሳዊ ጥናት ሮብ አለት በጋዜጣ መግለጫ ሰጥተዋል፤ አብዛኛው የሚዘረጋ የላም ወተት ባህረያዊ አለመሆኑን ተጽፏል፤ ጥናቱ ወተት መጠጣት ከ አድሜህን ማጠርና የአጥንት መሰባሰብ ነው ያያያዘው፤ የላም ወተት የህዝብን ጤናና ላከባቢው ጥሩ አይደለም፤ ስለዚህ ልጆቻችን አዲስና ጤና የሚሰጥ የአከባቢው ጓደኛ የሆነ ልምዶች ለመማር ግዜው ነው ፣ ለተማሪዎች ጥማታቸው ለማስታገስ ወኃ ስጥቸው፤

ሀርበርት ሚዩለር
የድርጅት ኃላፊ " ቨኔታርሽ ኤሰን"

መልስ ለ ሀርበርት ሚዩለር

ወተት ለምሳ ግዜ ነው

ሀርበርት ሚዩለር ተማሪዎች ትምህርትቤት ሲሆኑ ወተት አንድጠጡ አይፈልጉም፤ ድርጅቱና የተባበሩት መንግስቶች ደግሞ አስተያየታቸው ይለያል፤ ልጆች በትምህርት ቤት ወተት ይሰጣቸው ይላሉ፤ ወተት 18 ከ 22 በየቀኑ የሚያስፈልጉን የመግብ ይዘት የያዘ ሆኖ፤ የተማሪዎች ጥሩ አመጋገብ የሚያሳይ ነው፤ አዲስ የተደረገ ጥናት ተማሪዎች በትምህርት ግዜ መግብ ሲበሉ፤ ወተት ካልተሰጣቸው በቂ የምግብ ይዘት አንዳላገኙ ነው፤ ያመጋገብ ምሁር ኡላ ሮዛንደር ከ ዩኒቨርሲቲ ክርስትያንሽታድት ሸወደን፤ በሰውነት የሸወደን ትምህርት ቤቶች ጥናት ተካየደ፤ በሰውነቶቹ ትምህርትቤቶች በምሳ ግዜ አንድ አይነት መግብ ይሰጣቸዋል፤ በአንድ ትምህርት ቤት ብቻ ነው ተማሪዎች በምሳ ግዜ ወተት የሚሰጣቸው፤ ውጤቱ አንደምያሳየው ፣ በተለይ ልጆች ጥቂት መግብ የሚመገቡ፤ ግዜ የሌላቸው፤ የወተት ውጤት አንድ ካልሰዩም፤ ቪታሚን ቢ 12፡ ማግነዝየም ፡ ያስፈልጋቸዋል፤ ስለዚህ ነው ደግሞ ትምህትቤት ሲሆኑ ወተት የሚያስፈልጋቸው፤

ሱዛነ ፕሬስተር
የ " ፕሮ ባወር" ድርጅት ተወካይ

5. በስራ 4 ያሉ ሁለት ደብዳቤዎች መሰረት በማድረግ፣ ትክክለኛውን መልእክት ምልክት አድርግበት፤

ሀ) ለምንድነው ወይዘሮ ፕሬስተር ተማሪዎች ወተት ሊጠጡ አስፈላጊ ሁኖ ያገኙቸው፤

- ልጆች ወተት ከጠጡ በዙ ሊበሉ ስለሚችሉ፤
- ወተት መጠጣት አድሜን ስለሚያረዝም፤
- ወተት ብዙ ንጥረ ቀረብ ስላለው፤

ለ) ለምንድነው አቶ ማየር ልጆች ከወተት ውኃ መጠጣት ይሻላቸዋል ያል፤

- ውኃ ከወተት የረከሰ ስለሆነ፤
- ውኃ ላከባቢ የበለጠ ስለሆነ፤
- ውኃ ለጥማት ይበልጥ ያረካል፤

ሐ) ጥናቱ በደብዳቤ ምን ያሳያል፤

- ወተት መጠጣት አዎንታዊና አሉታዊ ሳኦቤን አለው፤
- ትብህርትቤት ያለ አመጋገብ ያለውት በቂ ንጥረ ቀረብ አለው፤
- ወተት መጠጣጥ ጠንካራ አጥንት ይሰጣል፤

መ) ለምንድነው ወይዘሮ ፕሬስተር ደብዳቤ የጻፈች፤

- አቶ ሚዩለር ተሳስቶ ነበር ብላ ለምን አንዳሰበች መግለጽ ስለፈለገች፤
- ውኃ ላከባቢ ጥሩ መሆኑን መግለጽ ስለፈለገች፤
- ተማሪዎች ጥቂት መግብ አንድመገቡ አልፈለገችም፤

ረ) አሮ ሚዩለር ወተት ከጠታን አድሚኦችን አውነት
 ያጥራል የሚል ነው። ውሸት

ሰ) አቶ ሚዩለርና ወይዘሮ ፕሬስተር በሁለቱ አውነት
 ደብዳቤዎች የጥናቱ አንድ አይነት ውጤት ነበር ውሸት
 ተጠቀሱ።

ቀ) ሳይንቲስቶች ስለ ወተት መጠጣጥ አንድ አይነት አውነት
 አስተያየት ነው ያላቸው። ውሸት

6. በሰራ 4 ከሚገኙ ደብዳቤዎች የተኛውን አሳማኝ ሆኖ አገኘህው፤ በቃልህ ግለጽ፤

7. ሰደቃው በማየት ጥያቄዎችን መልስ፤

ኒኮ አድሜው 15 ነው። ዓነኛ ክፍል ደግሞ ይማራል፤ ሮብ ከስአት በአንድ መግብ ቤት አንደረዳት ሆኖ ይሰራል፤ በነጻ ግዜው ኳስ መጫወት ይወዳል፤ የሄ የሰሞኑ ፕሮግራም ነው።

	ሰኞ	ማክሰኞ	ሮብ	ኃሙስ	አርብ
7.45-9.15	የውጭ ቋንቋ [ፈረንሳኛ]	የውጭ ቋንቋ [እንግሊዘኛ]	ቁጥር	የውጭ ቋንቋ [ፈረንሳኛ]	የውጭ ቋንቋ [እንግሊዘኛ]
9.15-9.45	አረፍት	አረፍት	አረፍት	አረፍት	አረፍት
9.45-11.15	ቁጥር	ጀግራፊ	ባህርያዊ ስነፍልጠት	ባህርያዊ ስነፍልጠት	ታሪክ
11.15-12.00	ቁጥር	ጀግራፊ	ቋንቋና ስነጽሁፍ	ቋንቋና ስነጽሁፍ	ቋንቋና ስነጽሁፍ
12.00-13.30	የምሳ አረፍት	የምሳ አረፍት	የምሳ አረፍት	የምሳ ዕረፍት	የምሳ አረፍት
13.30-15.00	የውጭ ቋንቋ [እንግሊዘኛ]	ታሪክ	የውጭ ቋንቋ [እንግሊዘኛ]	ቋንቋና ስነጽሁፍ	ስፖርት
15.00-15.30	አረፍት	አረፍት		አረፍት	አረፍት
15.30-17.00	ቋንቋና ስነጽሁፍ	ስፖርት		ቁጥር	ሙዚቃ
17.00-18.00			ስራ		
18.00-19.00			ስራ		
19.00-20.00	አግር ኳስ		ስራ	አግር ኳስ	
20.00-21.00	አግር ኳስ		ስራ	አግር ኳስ	
21.00-22.00			ስራ		

Fragen

ኒኮ በሳምንት ስንት ግዜ የቁጥር ክፍለግዜ አለው፤

ሀ) መልስ፡ _____

የተኛው የትምህርት አይነት ነው ኒኮ በሳምንት አንድ ግዜ ብቻ ያለው፤

ለ) መልስ፡ _____

የተኞት የትምህርት አይነቶች ናቸው ለኒኮ ከግማሽ ቀን በፊት ፈጽሞ አረፍት የማይሰጡት፤

ሐ) መልስ፡ _____

